

BOUWHISTORISCHE VERKENNING

Adres: Grote Markt 45, Groningen
Status: BBP
Periode: 24 maart 2004
Onderzocht door: J.A. van der Hoeve, T. Tel en H. Wierts.
Auteur: J.A. van der Hoeve
Datum: 27 juli 2004, toevoeging afbeeldingen 20 april 2007

Inleiding

Deze bouwhistorische verkenning is uitgevoerd in het kader van het project Bouwhistorische inventarisatie en verkenning van de binnenstad van Groningen. Dit is het eerste project in het kader van de cultuurhistorische inventarisatie van het hele grondgebied van de gemeente Groningen die tot doel heeft de cultuurhistorische kwaliteiten in beeld te brengen.

De bouwhistorische verkenning bevat een korte schets van de bouwgeschiedenis van het pand, een beschrijving van het interieur en het exterieur en een waardestelling. Het onderzoek richt zich in hoofdzaak op het gebouw zelf, waarbij in beperkte mate gebruik is gemaakt van schriftelijke bronnen en oud kaartmateriaal. De bouwgeschiedenis wordt daarom in hoofdlijnen weergegeven. Ook is het mogelijk dat achter de huidige voorzetwanden en verlaagde plafonds oudere constructies en interieurafwerkingen verborgen zitten.

Voor het onderzoek naar de bouwgeschiedenis is gebruik gemaakt van het bouwdoos van de dienst Ruimtelijke Ordening en Economische Zaken van de Gemeente Groningen.

SITUERING/ STRUCTUUR

Grote Markt 45 ligt in het deel van de zuidwand van de Grote Markt dat begrensd wordt door de Herestraat (westzijde) en Gelkingestraat (oostzijde). Ter weerszijden van het gebouw bevinden zich ozendruppen. Het pand bestaat uit drie delen, namelijk een voorhuis, eerste achterhuis en tweede achterhuis. Opvallend is dat het perceel tamelijk sterk helt, waardoor het niveau van de begane grond van het achterhuis ruim een meter hoger ligt dan het vloerniveau van het voorhuis (aan de Grote Markt). Het voorhuis is een rechthoekig gebouw van drie bouwlagen met een schilddak. Het achterste deel van de begane grond is verdeeld in een overwelfd souterrain en een opkamer. Het iets smallere eerste achterhuis bestaat uit drie bouwlagen met een plat dak. Links naast dit achterhuis bevindt zich een smalle binnenplaats, die een restant van een steeg of gang lijkt. Op het niveau van de begane grond is deze steeg overbouwd en bij de winkel getrokken. Via een tussenlid met onder andere balkons is het eerste achterhuis verbonden met het tweede achterhuis, dat bestaat uit twee bouwlagen en een zadeldak. Oorspronkelijk moet het tweede achterhuis vrij hebben gestaan. Het is zelfs de vraag of dat gebouw wel vanouds bij Grote Markt 45 hoort.

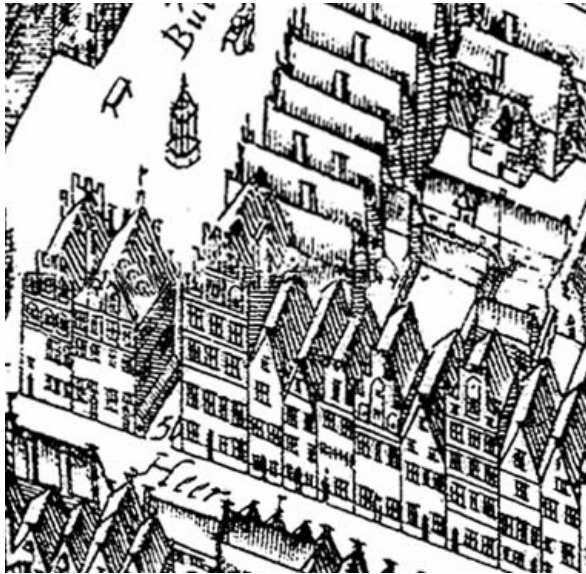
BOUWGESCHIEDENIS

Op deze plaats moet reeds in de Middeleeuwen een huis hebben gestaan. Over de vorm daarvan zijn geen gegevens bekend. Wel is er een vermoeden dat het huis smaller was vanwege een gang of steeg aan linkerzijde (tussen Grote Markt 44 en 45). Een restant van deze gang lijkt nog aanwezig naast het eerste achterhuis, maar ook in het voorhuis zijn aanwijzingen voor een dergelijk gang. De mogelijk nog 16de-eeuwse kelder namelijk heeft een entree en twee kelderlichten aan de zijkant, nu uitkomende op een inpandige gang op de begane grond. Maar voordien bevond zich hier wellicht ook een open gang. Deze open gang moet dan in de 17de eeuw opgenomen zijn in het (vrijwel) geheel vernieuwde voorhuis.

Op grond van de bouwmassa en de kapconstructie van eiken- en grenenhout valt het voorhuis van Grote Markt 45 te dateren in de eerste helft van de 17de eeuw. Ook het metselwerk wijst op een datering in de 17de eeuw (baksteenformaat: 24½-25 x ?? x 5-5½ cm, vijfslagenmaat: circa 31 cm). Het huis staat afgebeeld op de vogelvluchtplattegrond van Groningen door Haubois uit 1643, temidden van een aaneengesloten reeks huizen van soortgelijke omvang en hoogte. De tekening is helaas op dit punt niet voldoende eenduidig om vast te stellen of de achterhuizen bij Grote Markt 45 of 46 horen. Het tweede achterhuis moet ook uit de 17de eeuw stammen, zo valt op te maken uit de balklagen en kapconstructie van eikenhouten sporenparen.

De datering van het eerste achterhuis is onduidelijk, maar een 16de- of 17de-eeuwse datering ligt gezien de context voor de hand. Zeker is dat dit gebouw reeds bestond ten tijde van de samenstelling

van de eerste kadastrale minuut, omstreeks 1830. Opmerkelijk is de smalle binnenplaats aan de linkerkant, die een restant lijkt van een steeg of gang. Deze gang diende mogelijk als ontsluiting van het tweede achterhuis.

Uitsnede uit de kaart van Hauboys uit omstreeks 1643. Onder is de Herestraat te zien en links de Grote Markt. Grote Markt 45 is een van de panden ten oosten van (op de kaart boven) het grote hoekhuis. Het noorden is op deze kaart links.

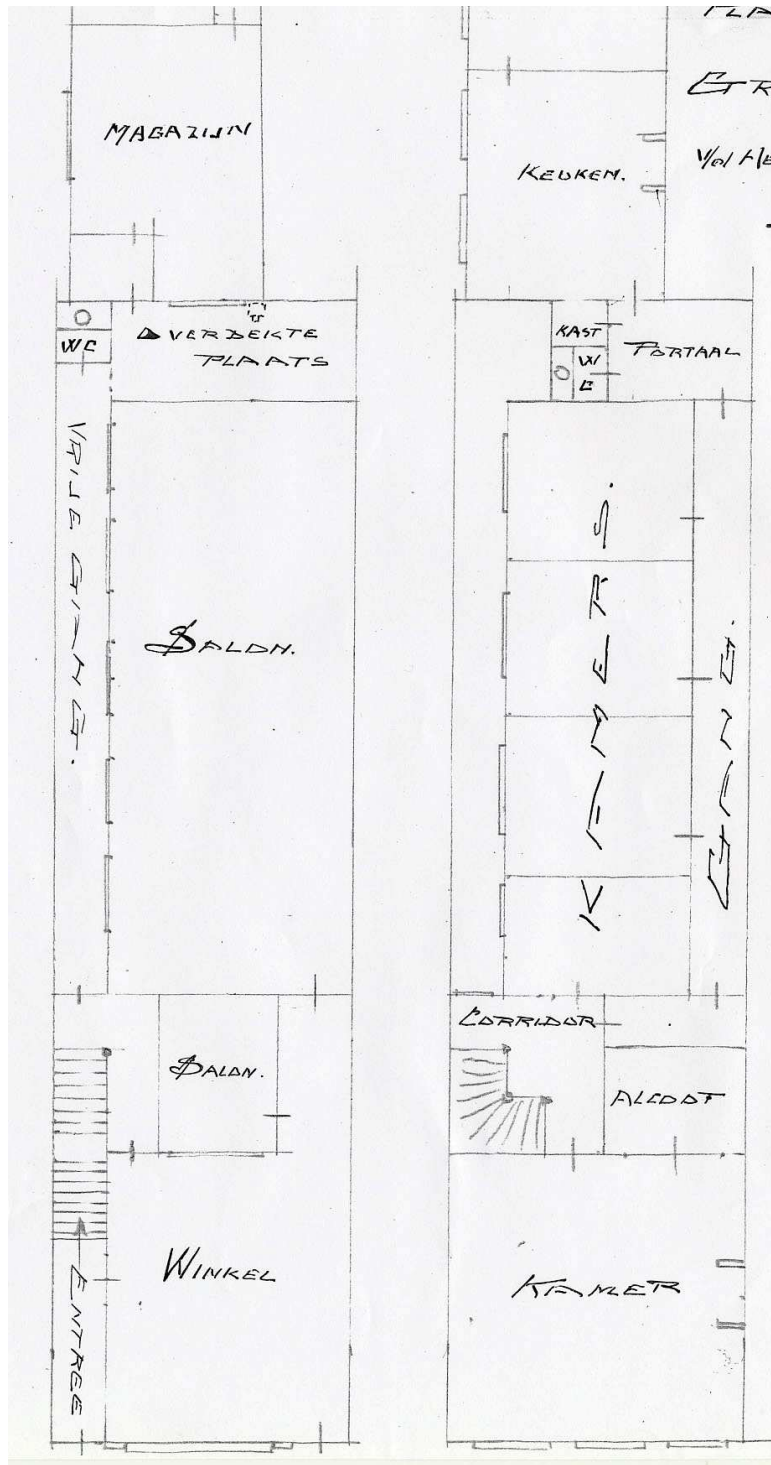

De kadastrale kaart uit omstreeks 1830 met daarop aangegeven de moderne huisnummering.

De vernieuwing van de voorgevel valt in de late 18de eeuw of vroege 19de eeuw te dateren. Vervolgens moet het voorhuis zijn gemoderniseerd in de late 19de eeuw of vroege 20ste eeuw, waarbij de huidige indeling tot stand is gekomen. Eveneens in deze periode vond een verhoging van het tweede achterhuis plaats van twee naar drie bouwlagen met een kap, waarbij de bestaande kapconstructie werd herplaatst. Indeling en interieur-afwerking moeten in deze periode zijn vernieuwd, getuige de (weliswaar spaarzame) restanten uit die periode. De eerste verdieping van het eerste achterhuis is gemoderniseerd in het eerste kwart van de 20ste eeuw (1914?), zo blijkt onder meer uit de vensters, indeling en interieur-afwerking. De verhoging van dit gebouw tot drie bouwlagen met een plat dak moet in de jaren dertig of veertig van de 20ste eeuw hebben plaatsgevonden. Mogelijk is dit geschied in het kader van de herstellingen van de oostelijke buitenmuur van de

slaapkamers in 1944, waartoe bakstenen en cement zijn aangevraagd. Op de aanvraag staat bouwvalligheid als reden genoemd. De indeling van de zolder van het voorhuis wordt gedateerd in de jaren dertig van de 20ste eeuw.

Na de Tweede Wereldoorlog vonden diverse modernisering in met name de winkel en de verdiepingen van het voorhuis plaats. Alleen voor de winkel en de winkelpui betekende dat ingrijpende veranderingen. In die periode is de winkel uitgebreid tot de gehele begane grond van voorhuis en de beide achterhuizen. Uit 1966 dateert een bouwplan voor een complete modernisering van de inrichting van de winkel, getekend door architectbureau Bulder. Naderhand hebben nog aanpassingen plaatsgevonden, waarbij ook de huidige pui tot stand is gekomen.

Plattegrondtekening uit 1929 (bestaande toestand)

BESCHRIJVING VOORHUIS

gevels

De voorgevel is een drielaags lijstgevel, uitgevoerd in schoon metselwerk. Boven de vensters bevinden zich anderhalfsteens strekken. De begane grond bevat een lage gesegmenteerde halfronde portiek, gevat in een forse vlakke omlijsting met een kroonlijst. Deze afwerking dateert uit circa 1990. Op zowel de eerste als tweede verdieping bevinden zich drie vensters, voorzien van H-schuiframes. Deze schuiframes met dubbel glas zijn betrekkelijk recente datum. De kroonlijst is versoberd door een schuine betimmering tussen de architraaflijst en de kroonlijst.

De achtergevel gaat vrijwel geheel schuil achter het drielaags achterhuis. Slechts de lage borstwering is zichtbaar vanaf het platte dak van dit achterhuis, voorzien van cementpleisterwerk.

beschrijving per bouwlaag

Onder het achterste deel van het voorhuis ligt een met een tongewelf overkluisde kelder (of souterrain), die een iets geringere breedte heeft dan het huis. De toegang tot deze kelder bevindt zich in een gang aan de linkerkant van de begane grond. Wellicht was dit eertijds een entree vanuit een steeg of gang tussen de huizen Grote Markt 44 en 45. Deze gedachte wordt nog versterkt door de aanwezigheid van twee kelderlichten aan deze zijde. De voorzijde van deze kelder markeert een niveauverschil op de begane grond van circa één meter, waarbij het voorste deel aansluit bij het niveau van de Grote Markt en het achterste deel bij het (hogere) niveau van de binnenterreinen.

De kelder is voorzien van een bakstenen tongewelf (haaks op de grote Markt). Van het metselwerk viel alleen de sterk variërende steendikte op te nemen, hetgeen hier onvoldoende houvast oplevert voor een datering (dikte van de baksteen: 4½-6 cm). In de oostgevel bevinden zich de entree en twee geblindeerde kelderlichten. Ten behoeve van deze kelderlichten zijn steekgewelven in het tongewelf aangebracht. Deze steekgewelven lijken in een gelere steen te zijn uitgevoerd dan de rest van het gewelf. In de noordgevel van de kelder is een kaarsnis aangetroffen, namelijk in de secundair toegevoegd, dieper gelegen verwarmingsruimte. In de zuidgevel is een doorgang aanwezig, die naar een ruimte onder de begane grond van het eerste achterhuis leidde. Met het aanbrengen van een betonnen vloer op de begane grond is deze ruimte ontoegankelijk geworden. Nu viel nog slechts een waarschijnlijk 19de-eeuwse muur te constateren.

De begane grond is een onderdeel van de winkel. Hiervan stammen de indeling en interieur-afwerking uit 1966 en later. Aan de linkerkant bevindt zich het restant van een langgerekte gang, waarin de opgang naar de bovenwoning (voor) en de bergruimten voor de winkel. In deze laatstgenoemde ruimte is ook de kelderentree gesitueerd (de zij-ingang van de kelder). Op een bouwtekening uit 1929 valt deze gang naast de winkelruimte ook te herkennen. Achter de eerder veel kleinere winkelruimte in het voorhuis bevond zich toen nog een salon, de kamer bij de winkel.

De eerste verdieping is door middel van lichte scheidingswanden verdeeld in een grote voorkamer, waarachter een overloop met het trappenhuis, een alkoof en een doorloop naar het eerste achterhuis. Deze opzet stamt waarschijnlijk uit de late 19de of vroege 20ste eeuw. Zeker is deze opzet reeds aanwezig op een bouwtekening uit 1929. De interieur-afwerking is gemoderniseerd in de jaren vijftig of zestig van de 20ste eeuw, waarbij onder meer zachtboardbeplating voor de plafonds is toegepast. De vensters in de voorgevel zijn omgebouwd tot etalages.

De tweede verdieping heeft eveneens een laat-19de-eeuwse of vroeg-20ste-eeuwse indeling met een voorkamer, waarachter een overloop met trappen (vanaf de eerste verdieping en naar de zolder) en een achterkamer. Het achterhuis is toegankelijk via de overloop. In de interieur-afwerking zijn met name elementen uit de jaren vijftig tot zeventig van de 20ste eeuw herkenbaar.

De voorkamer heeft een ziende balklaag met vijf balkvakken. Tegen de rechter zijgevel staat een schouw, waarvan de gemetselde schoorsteenmantel hoogstwaarschijnlijk uit de jaren vijftig stamt. De

deuren naar de achterkamer bevatten blank glas-in-lood (jaren vijftig). De achterkamer krijgt sedert de verhoging van het eerste achterhuis nog slechts licht via een 19de-eeuw bovenlicht, dat aangelicht wordt via een lichtkoepel op het dak. De trap tussen de eerste en tweede verdieping maakt deel uit van het trappenhuis. De zoldertrap daarentegen was opgenomen in een kleine kast, maar is vervangen door een ladder. Opmerkelijk zijn de resten van oud behang in deze ruimte, aangebracht op een ondergrond van bladzijden uit een waarschijnlijk 19de-eeuws boek met een christelijke inhoud (koptekst: "Kerk. I. Bri..").

De kapconstructie bestaat uit naaldhouten sporenparen, die ondersteund worden door een stelsel van vier enkelvoudige spanten met bijbehorende wurmten. De beide schildeinden zijn waarschijnlijk een 18de/19de-eeuwse toevoeging. De draagconstructie is op die plaatsen voorzien van hoekkepers. De gebinten van de spanten bestaan uit (bijgezaagde) geknikte eikenhouten krommers, eiken korbeels, grenenhouten dekbalken en grenenhouten wurmten. Op de spanten zijn telmerken gesignaleerd, namelijk van voren naar achteren: ((/ II, (((/ III, ? / IIII en ? / ?. Vermoedelijk zijn de oorspronkelijke strijkspanten verdwenen bij aanbrengen van de schildeinden. De combinatie van houtsoorten voor deze spanten is karakteristiek voor de 17de eeuw. Eén van de wurmten is secundair vernieuwd, waarvoor eveneens grenenhout is toegepast. Verder zijn diverse windschoren gemaakt van hergebruikte kapsporen. De sporenparen met hanenbalken zijn wellicht aangebracht bij de afvolving van de kap en plaatsing van een lijstgevel aan de voorzijde (18de/19de eeuw).

Ten behoeve van de vlieringvloer zijn hangbalken aanwezig. Wellicht behoren deze tot de oorspronkelijk opzet. De indeling van de zolder stamt hoogstwaarschijnlijk uit de jaren dertig van de 20ste eeuw, waarbij oudere deuren zijn hergebruikt.

BESCHRIJVING EERSTE ACHTERHUIS

gevels

Het eerste achterhuis is grotendeels ingebouwd door belendingen, zodat de gevels hier slechts zeer gedeeltelijk zichtbaar zijn. De oostelijke langsgevel grenst aan een voormalige steeg of gang. Hiervan is de begane grond overbouwd, zodat nu nog slechts de eerste en tweede verdieping zichtbaar zijn. De eerste verdieping is gepleisterd en geschilderd, de tweede verdieping is uitgevoerd in schoon metselwerk in halfsteensverband (jaren dertig of veertig van de 20ste eeuw). De eerste verdieping bevat vier vensters met T-stolpramen, die uit het begin van de 20ste eeuw moeten dateren (1914?). Opmerkelijk is het opgeschilderde motief van glas-in-lood in de bovenlichten. Ook het hang- en sluitwerk met onder meer sierlijke espagnoletten stammen uit het begin van de 20ste eeuw. De tweede verdieping heeft eveneens vier vensters. Drie van deze vier vensters bevatten stolpramen en een vast bovenlicht met glas-in-lood, stammend uit de jaren dertig of veertig van de 20ste eeuw. Het voorste venster heeft een kantelraam uit de jaren zestig of zeventig.

De achtergevel gaat grotendeels schuil achter de bebouwing tussen voor- en achterhuis. Blijkens de plattegrond van 1929 was er toen sprake van een overdekte plaats (begane grond) en een portaal tussen het eerste en tweede achterhuis (op de eerste verdieping). De begane grond maakt nu deel uit van de winkel. De eerste verdieping is ongewijzigd sedert 1929. De tweede verdieping is een soort uitloop voor een balkon, toegankelijk vanuit de achterkamer via een Bruynzeeldeur. Daarnaast bevindt zich nog een venster met een T-stolpraam. De betonvloer van deze uitloop bevat glazen bouwstenen, die enig licht geven in de onderliggende ruimte (het portaal). Tussen het platte dak van het eerste achterhuis en de kap van het tweede achterhuis ligt een loopbrug, bestaande uit een betonnen plaatvloer met gemetselde opstanden.

beschrijving per bouwlaag

De begane grond maakt deel uit van de winkelruimte. Hiervan stammen de indeling en interieurafwerking uit 1966 en later. Aan de linkerzijde bevindt zich de overbouwde langgerekte gang.

De eerste verdieping bestaat uit twee kamers (linkerzijde) en een langgerekte gang (rechterzijde). Op de plattegrond van 1929 staan hier vier in plaats van twee kamers getekend, hetgeen zou betekenen dat

nadien enkele kamers zijn samengevoegd. De beide kamers krijgen hun licht via de gang aan de linkerkant van het huis. Van de interieur-afwerking zijn alleen de wand van houten delen (achterkamer) en de schouw met de houten schoorsteenmantel het noemen waard. De gang verkrijgt licht via twee panelen met glazen bouwstenen in het plafond. Opvallend zijn verder de inbouwkasten uit het begin van de 20ste eeuw, waarvan de deuren asbestpanelen bezitten. De ruimte tussen het eerste en tweede achterhuis is bij de verdieping getrokken als een 'portaal' met een toegang tot het balkon tegen de oostgevel. Ook hier bevindt zich een bovenlicht in het (betonnen) plafond, bestaande uit glazen bouwstenen. Vanuit het portaal wordt ook het toilet in het tweede achterhuis ontsloten, zoals dat in 1929 is aangelegd. Eertijds bevond zich in dit portaal ook een toegang naar de keuken in het tweede achterhuis.

De tweede verdieping is verdeeld in twee kleine kamers (waarvan de voorste is ingericht als keuken), omsloten door een L-vormige gang, en een grote achterkamer. Van de interieur-afwerking zijn met name de Bruynzeeldeuren, het overhoekse schouwje in de achterkamer en de inbouwkasten in de gang het noemen waard, alles uit de jaren dertig of veertig van de 20ste eeuw. Voor het overige is de afwerking zeer sober en eenvoudig, respectievelijk gemoderniseerd. De tussenruimte tussen voor- en achterhuis wordt ingenomen door een soort terras, dat uitloopt in een balkon aan de oostzijde.

Links het eerste achterhuis en daarachter het tweede achterhuis met zadeldak.

BESCHRIJVING TWEEDE ACHTERHUIS

Het tweede achterhuis ligt iets verschoven ten opzichte van het eerste voorhuis, zodat de gang aan de linkerkant van het huis wordt afgesloten. Mogelijk vormde de gang (eertijds) zelfs de ontsluiting van dit gebouw.

gevels

De gevels zijn grotendeels ingebouwd door belendingen. De niet ingebouwde delen zijn slechts zichtbaar vanuit de omringende panden, zodat deze (nog) slechts zeer globaal beschreven kunnen worden. De voorgevel is een drielaags puntgevel, die voor het grootste deel is ingebouwd. Alleen de geveltop is zichtbaar, afgewerkt met een sobere grijze cementpleisterlaag. De deur in de geveltop stamt waarschijnlijk uit de jaren dertig.

Van de westgevel is alleen de tweede verdieping zichtbaar. Dat (laat-19de- of vroeg-20ste-eeuwse) deel van de gevel is gepleisterd en wit geschilderd. Opvallend zijn de grote ankers, vermoedelijk hergebruikt. Verder zijn twee vensters aanwezig, waarvan de onderste delen zijn ingevuld met vast glas en de bovenste delen met uitzetramen. De kozijn kunnen nog uit de late 19de eeuw/ vroege 20ste eeuw stammen. De oostgevel was niet zichtbaar bij deze verkenning. Vooralsnog is slechts bekend dat op de eerste verdieping vijf vensters aanwezig zijn en op de tweede verdieping vier, alle voorzien van vast glas. De achtergevel bevat op zowel de eerste als tweede verdieping één venster.

beschrijving per bouwlaag

De begane grond maakt deel uit van de winkel. De indeling en afwerkingen zijn van betrekkelijk recente datum (1966 en later). Alleen het trappenhuis aan de achterzijde is van oudere datum, waarschijnlijk laat-19de-eeuws of vroeg-20ste-eeuws.

De eerste verdieping is verdeeld in een keukenruimte (voorste ruimte), een langgerekte ruimte of atelier (middelste ruimte) en het trappenhuis (geheel achter in het pand). In de keukenruimte is een enkelvoudige balklaag zichtbaar, waarvan de balken opvallen door het forse formaat. Tegen de rechter zijgevel (westgevel) staat een ontmantelde keukenschouw, waarvan de datering ongewis is (late 19de eeuw/ vroege 20ste eeuw?). Daarnaast staat een servieskast uit het begin van de 20ste eeuw. Deze keukenruimte is in 1929 verkleind ten gunste van een toilet, nu nog slechts toegankelijk vanuit het eerste achterhuis. De houten wand tussen de keuken en het atelier stamt uit de late 19de of vroege 20ste eeuw. De atelierruimte heeft een verlaagd plafonds. Geheel achter in deze ruimte staat de trap naar de tweede verdieping. Het trappenhuis bevat slechts de trap tussen de begane grond.

De tweede verdieping is verdeeld in twee ruimten, beide ingericht als atelier- of werkruimte. De zoldering van de achterste ruimte bestaat uit een enkelvoudige balklaag van geprofileerde balken met een laat-19de-eeuws karakter. De voorste ruimte heeft een verlaagd plafond. De wanden zijn aan het zicht onttrokken door voorzetwanden. De scheidingswand stamt uit de 20ste eeuw, de tweepaneelsdeur echter uit de tweede helft van de 19de eeuw. Een laddertrap leidt naar de zolder.

De kapconstructie bestaat uit een reeks eikenhouten sporenparen met hanebalken, die gelet op de materiaal, maatvoering (wisselende maat, waaronder 12½ x 8 en 8½ x 10 cm) en verbindingen uit de 17de eeuw stammen. De verbindingen bestaan uit halfhouts kepen, geborgd door toognagels. De verbindingen tussen de hanenbalk en de sporen zijn elk nog versterkt door een ijzeren nagel. Ook zijn er telmerken aanwezig, gerekend van voor naar achteren: VIII, (vernieuwd in rondhout), V (deels vernieuwd), VIII, II, III, VI, XI, X, XVII, XV, IIX, XVIII, XIII, XIII, XVI en III. Bij de verhoging van het pand van twee bouwlagen tot drie bouwlagen met kap heeft men de bestaande kapconstructie kennelijk opnieuw gebruikt, waarbij twee sporenparen zijn gekeerd (XV en IIX) en de volgorde is gewijzigd.

WAARDESTELLING

Het voorhuis van Grote Markt 45 heeft hoge monumentwaarden, vanwege het samenhangende casco van muren, balklagen en kapconstructie uit tenminste de 17de eeuw. Hoge monumentwaarden heeft ook de overwelfde kelder, die wellicht nog iets ouder is (16de eeuw). De voorgevel heeft hoge monumentwaarden, aangezien er sprake is van een gave lijstgevel passend in de gevelrij aan de Grote Markt. De indeling en interieur-afwerking hebben indifferente monumentwaarden, vanwege de sobere opzet en het fragmentarisch karakter (door veel verbouwingen).

Het eerste achterhuis heeft positieve monumentwaarden, vanwege het (vermeende) historische casco op de begane grond en eerste verdieping. Het achterhuis is zeker ouder dan 1830, zo valt op te maken uit de kadastrale minuut. Hoge monumentwaarden heeft het restant van de steeg aan de linkerzijde. De indeling en interieur-afwerking hebben indifferente monumentwaarden, aangezien deze integraal uit de 20ste eeuw dateert en geen bijzonderheden bevat. Uitzondering zijn de deuren met asbestpanelen. Dit type deuren is tamelijk zeldzaam en heeft daarom positieve monumentwaarden.

Het tweede achterhuis heeft hoge monumentwaarden vanwege de positie, massa en historische casco (17de en 19de eeuw). Bijzonder is de complete reeks sporenparen uit de 17de eeuw, herplaatst bij

verhoging van het pand in de 19de eeuw. De indeling en interieur-afwerking hebben indifferente monumentwaarden, vanwege het recente karakter en de vele wijzigingen (geringe gaafheid).

AANBEVELINGEN

Indien panden in de directe omgeving van dit pand worden bezocht, kan de beschrijving van de gevels (van de beide achterhuizen) mogelijk worden aangevuld. Bij toekomstige verbouwingen is het van belang de gevels, kelder, balklagen en kapconstructie nader te documenteren.

BIJLAGE

Uittreksel uit het bouwdoossier van de dienst RO/EZ van de gemeente Groningen.

Adres : **Grote Markt 45**
Bouwdoosnummer : B 7776
D.I.V. bezoek : 9 maart 2004

1914

Eigenaar R. Meijer krijgt een vergunning om de afvoer van het huis- en hemelwater van het perceel te verbeteren. Het werk wordt nog hetzelfde jaar voltooid.

1929

R. Meijer krijgt een vergunning voor het aanbrengen van een reclamelichtbak tegen de voorgevel. Het tonnenstelsel wordt opgeheven. De bestaande privaten worden voorzien van een inrichting tot waterspoeling en het afvoeren van de faecaliën naar het riool van de gemeente.

1939

Het pand bevat een winkel met kapsalon en bovenwoning. R. Meijer krijgt een vergunning voor het wijzigen van de winkelpui in de voorgevel (bekleden met teakhout). Het werk wordt nog hetzelfde jaar voltooid.

R. Meijer krijgt een vergunning om de stoep tegen de voorgevel van het gebouw te herleggen.

1944

Er worden cement en bakstenen aangevraagd voor het herstel van de oostelijke buitenmuur van de slaapkamers wegens bouwvalligheid.

1955

De fa. R. Meijer krijgt een vergunning voor het aanbrengen van lichtreclame tegen de voorgevel.

1956

J.E. Meijer krijgt tot wederopzegging en onder voorwaarden een vergunning voor het voorhanden hebben van meer dan 40 liter stookolie.

1966

D. Wolthekker krijgt een vergunning voor het wijzigen van de indeling op de begane grond en het veranderen van de voorgevel. Architectenbureau Bulder tekent voor het bouwplan. Van kapsalon wordt het pand veranderd in herenconfectiezaak.

Daarnaast wordt een vergunning verleend voor het aanbrengen van een neonreclameinstallatie tegen de voorgevel van het pand.

1979

Herenkledingbedrijf Old Vic krijgt een vergunning voor het aanbrengen van een reclamelichtbak tegen de voorgevel.

H. Wierts